

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Minister MZS

**Directoraat Generaal
Curatieve Zorg**
Directie Geneesmiddelen en
Medische Technologie

Ontworpen door

5.1.2e

5.1.2e @mijnvws.nl

M

5.1.2e

Datum

22 februari 2021

Kenmerk

1831591-218782-GMT

Zaaknummer

218782

Bijlage(n)

nota

(ter informatie)

Zuurstofvoorzieningen in de thuissituatie /
mogelijke tekorten spuiten en naalden

Paraaf directeur

Paraaf DGCZ

1 Aanleiding voor deze nota

Vanwege een mogelijk nieuwe piek in het aantal besmettingen door onder andere de Britse variant en de gevolgen daarvan voor de opnamecapaciteit van ziekenhuizen en andere instellingen informeren wij u hierbij over de beschikbaarheid van zuurstofvoorzieningen voor de verpleging van Covid-19 patiënten in de thuissituatie. Daarnaast wordt u geïnformeerd over de stand van zaken van mogelijke tekorten van naalden en spuiten.

2 Samenvatting en conclusies

Zuurstofvoorzieningen in de thuissituatie

Op basis van de beschikbare informatie van zuurstofleveranciers en FHI - de federatie van diverse medisch technologische bedrijven - wordt op korte termijn (binnen 9 weken) geen tekort aan zuurstofvoorzieningen voor de thuissituatie verwacht. Ook in geval van toenemende besmettingscijfers wordt vooralsnog in voldoende mate voorzien in de beschikbaarheid van zuurstofvoorzieningen, afhankelijk van de grootte van de toename. Indien noodzakelijk kan de reservevoorraad van VWS met zogenaamde stationaire zuurstofconcentratoren (SOC) worden ingezet. Daarnaast zijn er voldoende zuurstoftoedieningsvormen beschikbaar om aan de huidige reguliere zorgvraag te voldoen (ziekenhuizen, overige instellingen en thuiszorg). Dit geldt ook voor (de productiecapaciteit van) medicinale zuurstof. Tot slot zijn er bij een stijging van het aantal Covid-19 patiënten, dat zuurstofvoorzieningen in de thuissituatie nodig heeft, alternatieven beschikbaar voor de inzet van SOC in de thuissituatie.

Mogelijke tekorten naalden en spuiten

Vanuit het overleg met de ROAZ-en zijn onlangs signalen ontvangen over tekorten aan naalden (zoals treknaalden) en spuiten als gevolg van een wereldwijd toegenomen vraag. Hoewel het RIVM aangeeft genoeg naalden en spuiten te hebben ingekocht en op voorraad te hebben voor de Covid-19 vaccinaties, ontvangt VWS ook signalen van individuele zorginstellingen over ervaren schaarste. Het probleem lijkt momenteel naast de toegenomen wereldwijde vraag, ook een verdelingsvraagstuk te zijn doordat een aantal instellingen extra voorraden hebben ingeslagen waardoor anderen schaarste ervaren.

Gezien de complexiteit rondom verdelingsvraagstukken is het voor VWS lastig om hier een actieve rol in te spelen. Om de knelpunten in kaart te brengen en om te onderzoeken of aanvullende inkoop door LCH of andere maatregelen gewenst zijn, zal VWS op korte termijn een gesprekstafel organiseren met koepels, leveranciers en andere betrokken partijen.

Kenmerk
1831591-218782-GMT

3 Belangrijkste punten van informatie**Zuurstofvoorzieningen in de thuissituatie**

Om de belasting in de ziekenhuizen te verminderen worden sommige Covid-19 patiënten met vervroegd ontslag naar huis gestuurd. Deze patiënten hebben over het algemeen nog wel behoefte aan zuurstofvoorzieningen in de thuissituatie. Daarbij worden voornamelijk zogenaamde stationaire SOC ingezet.

Enkele weken geleden heeft FHI contact gezocht met VWS over mogelijk dreigende tekorten bij de leveranciers van zuurstofvoorzieningen voor de thuissituatie vanwege vertraging in de levertijden. In de afgelopen weken heeft er daarom wekelijks een landelijk overleg plaatsgevonden met veldpartijen. Op basis van de meest recente informatie geven de leveranciers aan dat door de dalende besmettingscijfers van de afgelopen weken er geen tekort aan zuurstofvoorzieningen op korte termijn wordt verwacht (i.e. binnen 9 weken).

De veiligheidsregio's stellen daarnaast op dit moment scenario's op voor het geval de opnamecapaciteit van ziekenhuizen te kort schiet bij een nieuwe piek. Verplaatsing van Covid-19 patiënten naar de thuissituatie is onderdeel van de plannen die worden uitgewerkt. In dat kader hebben de regio's behoefte aan meer duidelijkheid over de beschikbaarheid van zuurstofvoorzieningen voor de thuissituatie. Anderzijds is hen gevraagd cijfers aan te leveren over het verwachte aantal patiënten dat in aanmerking kan komen voor verplaatsing naar de thuissituatie met gebruik van zuurstofvoorzieningen.

Ontwikkeling behoefte aan zuurstofvoorzieningen

Hieronder vindt u informatie van de zuurstofleveranciers en FHI in hoeverre de beschikbaarheid van zuurstofvoorzieningen (waaronder die voor de thuissituatie) aansluit op de huidige en verwachte behoefte:

- Er is een huidige netto instroom van ca. 130 patiënten per week (regulier + Covid-19) met een zuurstofvoorziening in de thuissituatie.
- Het aantal Covid-19 patiënten dat in de thuissituatie wordt verpleegd en ondersteuning met zuurstof heeft, is de laatste paar weken gedaald (uitstroom > instroom).

Kenmerk
1831591-218782-GMT

- Op dit moment lijkt het aantal *Covid-19* patiënten met een zuurstofvoorziening thuis te stabiliseren en de daling af te vlakken (ca. 1.550 *Covid-19* patiënten maken op dit moment gebruik van zuurstofvoorzieningen thuis).
- Het aantal zogenaamde *reguliere* patiënten dat thuis van dezelfde zuurstofvoorziening (SOC) gebruik maakt (ca 25.200 patiënten), stijgt licht. Volgens de leveranciers is dit een normale ontwikkeling voor deze periode van het jaar.

Afhankelijk van de toename van het aantal besmettingen kan het aantal *Covid-19* patiënten met een zuurstofvoorziening thuis stijgen. In de eerste en tweede piek van de pandemie is het per saldo aantal ingestroomde *Covid-19* patiënten met een zuurstofvoorziening thuis niet hoger geweest dan ca. 170 patiënten per week (instroom -/- uitstroom).

Aanbod/voorraad van zuurstofvoorzieningen

Op basis van de bovenstaande inschatting worden op dit moment door de zuurstofleveranciers op korte termijn geen tekorten aan zuurstofvoorzieningen verwacht. De beschikbaarheid wordt vooralsnog ook bij toenemende besmettingscijfers voorzien en is uiteraard afhankelijk van de grootte van de toename. Op dit moment zijn er tevens voldoende zuurstoftoedieningsvormen beschikbaar om aan de huidige reguliere zorgvraag te voldoen (ziekenhuizen, overige instellingen en thuiszorg).

Daarnaast is voldoende (productiecapaciteit voor) medicinale zuurstof voor ziekenhuizen, overige instellingen en thuiszorg beschikbaar.

Op basis van bovenstaande gegevens volstaat het huidige voorraadniveau van SOC bij de zuurstofleveranciers (inclusief de aan hen bevestigde levering van SOC van totaal ca. 1.500 stuks) voor een periode van ca. 9 weken. Deze periode kan met ca. 7 weken worden verlengd indien de reservevoorraad van VWS aan SOC (ca 1.100 stuks) wordt ingezet. Daarnaast staan op dit moment orders van de zuurstofleveranciers voor extra SOC open, waarvan nog geen leverdatum bekend is (totaal ca. 1.400 stuks). Kortom: bij de huidige netto-instroom van patiënten is de beschikbaarheid van zuurstofvoorzieningen de komende maanden gewaarborgd.

Een tekort aan voor de thuissituatie geschikte zuurstofvoorzieningen door een substantiële toename van de netto-instroom van patiënten per week lijkt niet waarschijnlijk. Vanuit de beroepsverenigingen is namelijk de verwachting dat het aantal patiënten dat medisch gezien in aanmerking komt voor verpleging in de thuissituatie met zuurstof relatief beperkt zal blijven (ca 10 -15% van het aantal ziekenhuisopnames). Tot slot zal de beschikbaarheid van personeel (huisartsen en wijkverpleging) van invloed zijn op de capaciteit om een substantiële toename van het aantal patiënten in de thuissituatie te begeleiden.

Alternatieven

Mochten de besmettingscijfers - en daarmee het aantal COVID-19 patiënten dat zuurstofvoorzieningen in de thuissituatie nodig heeft - stijgen, dan zijn er ook nog alternatieven beschikbaar voor de inzet van SOC in de thuissituatie. Het gaat hier om LOX (700 stuks) en de inzet van 10 liter cilinders (1.500 medicinaal). Hiermee kunnen - op basis van de huidige inschattingen - enkele extra weken overbrugd worden.

Overigens zullen deze voorzieningen bij voorkeur gebruikt worden in verpleeg- en verzorgingshuizen en de daardoor vrijkomende SOC in de thuissituatie worden ingezet.

Kenmerk
1831591-218782-GMT

Overige maatregelen en ontwikkelingen

Om de beschikbaarheid van de zuurstofvoorzieningen nog beter te borgen zijn veldpartijen ook gevraagd welke maatregelen op dit moment genomen kunnen worden om de inzetbaarheid van de huidige aanwezige zuurstofvoorzieningen te vergroten, zoals:

- vergroten omloopsnelheid door logistieke optimalisatie,
- beperken van de tijd tussen daadwerkelijk stoppen met zuurstof en afgifte stopverklaring door huisarts/ziekenhuis.

Door de beroepsverenigingen wordt daarnaast op dit moment gewerkt aan herziening van de leidraad over vervroegd ontslag van COVID-19 patiënten vanuit het ziekenhuis naar huis, met zuurstof en monitoring thuis. Deze leidraad wordt opgesteld samen met NVALT, NIV, NVKG, V&VN, Verenso en NHG. Partijen verwachten eind februari een plan op te leveren over de procesflow van Covid-19 patiënten door de verschillende ketens heen.

Tot slot kwam onlangs uit het zorgveld het signaal naar voren dat mogelijk bij terminale en palliatieve zorg geen tot minder inzet van zuurstofvoorzieningen zou kunnen plaatsvinden. Wij bespreken volledigheidshalve met het zorgveld of hiervan sprake is en zo ja in hoeverre hier professionele afwegingen aan ten grondslag liggen dan wel dat (mogelijke) schaarste in deze afwegingen betrokken is. In het laatste geval zullen wij het veld daarop aanspreken.

Mochten er belangrijke nieuwe inzichten over de beschikbaarheid van zuurstofvoorzieningen voor de thuissituatie uit naar voren komen, dan zullen wij u hierover informeren.

Mogelijke tekorten naalden en spuiten

Vanuit het recente overleg met de ROAZ-en zijn signalen ontvangen over tekorten aan naalden (zoals treknaalden) en spuiten. Door de toegenomen wereldwijde vraag staat deze markt op dit moment onder druk, hoewel er verschillen tussen landen schijnen te bestaan. Het RIVM geeft aan dat zij genoeg naalden en spuiten hebben ingekocht en op voorraad hebben voor de Covid-19 vaccinaties. Daarmee heeft het vaccinatieprogramma uiteraard wel een flink volume uit de markt gehaald. Daarnaast ontvangt VWS ook signalen dat individuele zorginstellingen schaarste ervaren. Daarom is VWS in gesprek met koepels, leveranciers en andere betrokken partijen. Leveranciers geven aan dat productie maximaal wordt ingezet en in geval van schaarste van specifieke type producten, (gelijkwaardige) alternatieven worden aangeboden.

Het probleem lijkt momenteel vooral een verdelingsvraagstuk te zijn: sommige instellingen hebben extra voorraden ingeslagen waardoor anderen schaarste ervaren. Binnen de zorg was niet bij iedereen bekend dat er door het RIVM naalden en spuiten worden meegeleverd bij de vaccins waardoor deze niet apart hoeven worden aangeschaft. VWS heeft hiervoor al aandacht gevraagd tijdens het wekelijkse HAK-overleg. Gezien de complexiteit rondom verdelingsvraagstukken is het voor VWS lastig om hier een actieve rol in te spelen.

Kenmerk
1831591-218782-GMT

VWS gaat op korte termijn een overlegstructuur organiseren met de betrokken partijen om knelpunten te inventariseren en om te onderzoeken of aanvullende inkoop door LCH - of andere maatregelen - gewenst zijn. Een aantal leveranciers geven bijvoorbeeld aan dat een dergelijke inkoop door LCH juist kan leiden tot (verdere) marktverstoring. Tot op heden is er nog geen aanleiding geweest om te starten met inkoop, maar de directie GMT treft wel al voorbereidingen om een inkoop snel in gang te kunnen zetten mocht dit op korte termijn noodzakelijk zijn. Hier wordt ook expertise van het RIVM bij betrokken.

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e